

Latweefchu Awises.

1857.

Trihsdesmit festais gadda gahjums.

N°. 1 lihds N°. 52.

Telgawâ,

pee J. W. Steffenhagen un dehla.

Ihsais Mahditajs.

1937

- Nr. 1. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Bischu barriba. Divi matrobschi. Blehdigs pirzejs. Sehr-deenite. Sluddinaschana. Sinna. Tirgus. — Basnizas sinnas Nr. 1. No Dignajes. Jaunas sinnas. Brandwihna angli. Juhdas nodohd to Rungu. Wezza seemas-fwehtlu dseefma.
- Nr. 2. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Drohshiba glahb zilwelk behdās. Par lohpu un fwehru muhschu. Sluddinaschana. Tirgus. — Miffiones sinnas Nr. 1. Us jaunu gaddu. Kahdas Miffiones sinnas.
- Nr. 3. Awischu-sinnas. Bischu magastnes. Laika prae-weets. Seemela swaigste. Tirgus. — Basnizas sinnas Nr. 2. Jahnis Sobjefki, Pohku Lehninsch. Jaunas sinnas. Wezz-tehwu stabsts. Awischu ap-gahdatajam.
- Nr. 4. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Atlifkumi. Saldats irr arri kritisgs zilwels. Sluddinaschana. Tirgus. — Miffiones sinnas Nr. 2. Dihrist. Jaunas sinnas. Pateifschana kaiminam. Sweta dseefma. Peelikums ar fluddinaschanahm.
- Nr. 5. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. No kahda leela nowadda Kursemme. Karstas semmes leetus. Kā zirzenus warr isgaist. Seemai fawi preeki. Sluddinaschana. — Basnizas sinnas Nr. 3. Jahnis Sobjefki, Pohku Lehninsch. Jaunas sinnas. Latveeschu-beedribas finna par jaunahm grahmatahm.
- Nr. 6. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Latveeschu-beedribas finna par jaunu grahmatu. Zif rubyigt putni fawus behrmis barro. Mihkla. Sluddinaschana. Siana. Tirgus. — Miffiones sinnas Nr. 3. Mihleem miffiones drangeem. Miffiones sinnas. Jaunas sinnas.
- Nr. 7. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Zilwels eelfsch aukstuma un karstuma. Sluddinaschana. Tirgus. — Basnizas sinnas Nr. 4. Blatta mahditajs. Sobjefki isglahb Wihnes pilfehtu. (Beigums.) Tas Rungs Kristus vreelfsch Kaiwas.
- Nr. 8. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Rohse. Weens wahrdz nahk no ohtra. Mihkla usminneschana. Sluddinaschana. — Miffiones sinnas Nr. 4. Greenlenderi Seemel-Amerikā. Jaunas sinnas. Sluddinaschana.
- Nr. 9. Sluddinaschana. Jaunas sinnas. Pateiziba Latveeschu Awischu. Kurra laikā preedes zehrtamas. Dakers Kane. Stahstinsch. Sluddinaschana. Tirgus. — Basnizas sinnas Nr. 5. Jaunas sinnas. Blatta mahditajs. Mohru wehrgs un Greeskeris. Derrigi wahrdi. Deewo angsti flawejas. Sinna.
- Nr. 10. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Dakers Kane. Wahrdzu mihlla. Sluddinaschana. Tirgus. — Miffiones sinnas Nr. 5. Greenlenderi Seemel-Amerikā. Widsemmes wezza mahditaja breswmiga nahwe. Jaunas sinnas. No Pehteruppes draudses Widsemme.
- Nr. 11. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Dakers Kane. Padohmi fainneezehm. Mihkla usminneschana. Sluddinaschana. Tirgus. — Basnizas sinnas Nr. 6. Nahwes peemanna. Jaunas sinnas. Grehku zelsch. No Bischu draudses. Blatta mahditajs. Preeki un behdas. Pee manna Jesus es nahku luhgdam. Sinna.
- Nr. 12. Awischu-sinnas. Padohmi lauku un dahrzu lohpejeem. Dakers Kane. (Beigums.) Sluddinaschana. Tirgus. — Miffiones sinnas Nr. 6. Greenlenderi Seemel-Amerikā. (Beigums.) Miffiones sinnas. Jaunas sinnas. Sinna.
- Nr. 13. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Zelta behdas. Rabbi padohmi. Wahrdzu mihlla. Sluddinaschana. Tirgus. — Basnizas sinnas Nr. 7. No Lel-Eseres. Jaunas sinnas. No Bischumuischias draudses. (Beigums.) Katlikisma wahrdz us Jurgeem. Gavenu dseefma.
- Nr. 14. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Zelta behdas. (Beigums.) Padohms furgu lohpejeem. No muhscham jauna zellineeka Zihdera. Mihkla usminneschana. Sluddinaschana. Tirgus. — Miffiones sinnas Nr. 7. Kā Auseles draudse miffiones darbu strahda. Preelsch kurreem miffionareem mums buhs mest? Jaunas sinnas.
- Nr. 15. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Kurra laikā preedes zehrtamas. Padohmi arrajeem. Ne iktatram warr naudu tappinaht. Beskauniga peewilschana. Pawassar's luste. Sluddinaschana. — Basnizas sinnas Nr. 8. Es nomirstu iddee-

- das. Krohylite. Jaunas finnas. No Nargenes fallas. Kristus mans dshwibas leelsfungz eefsch nahwes.
 Nr. 16. Avischu-sinnas. Schwellis. Padohms arrajeem. Padohms dahrnekeem. Darbigs jauneklis. Sluddinashanas. Tigrus. — Missiones sinnas Nr. 8. Wahzemmes missionars Bonipazius. Subbates zeen. mahzitajam. Usmohstait pagani. Sinna.
 Nr. 17. Sluddinashana. Avischu-sinnas. Jaunas finnas. Weefulis. Sluddinashanas. Tigrus. — Basnizas sinnas Nr. 9. Sinnas par jaunu skohlu. Jaunas finnas. Avischu apgahdatajam. Gottprieds, nosaults par Dahwidu. Leeldeenas dseesma.
 Nr. 18. Avischu-sinnas. Jaunas finnas. Arrajeem. Padohms fainnekeem. Pawaffara dseefma semnekeem. Sluddinashana. Tigrus. — Missiones sinnas Nr. 9. 2 grahmatas Schulza mahzitajam. Atbilde. Wahzemmes missionars Bonipazius. (Beigums.)
 Nr. 19. Komets. Prett kartuppelu fehrgu. Sluddinashanas. — Basnizas sinnas Nr. 10. Kä zilvels Kristu apwel. Jaunas finnas. Schuhpulis im fahreks. Nihta dsefma. Sluddinashana.
 Nr. 20. Avischu-sinnas. Dihmants. Arrajeem. Mesch. Sluddinashanas. Sinna. Tigrus. — Missiones sinnas Nr. 10. Balkar-India. Jaunas finnas. Kubbeles basnizas pirma cezelshana un isglahshana. Sluddinashanas.
 Nr. 21. Avischu-sinnas. Dihmants. Par derrigu lailu pee balku zirshanas. Butteli. Wahrdi mihkla. Sluddinashanas. Tigrus. — Basnizas sinnas Nr. 11. Kä zilvels Kristu apwel. (Beigums.) Blatta mahzitaj. Par skohlmeistereem. Kristus mihlestiba mans patwehrums.
 Nr. 22. Avischu-sinnas. Zelgawas vils. Padohms fainneezhm. Seedu mehnests. Sluddinashanas. Tigrus. — Missiones sinnas Nr. 11. Balkar-India. Sinna par Missiones beedribahn Wahzemme. Deewa slaweschana nahwes stundā. Sinna.
 Nr. 23. Avischu-sinnas. Dihmants. (Beigums.) Labbi padohmi. Lissufe meita. Sluddinashanas. Tigrus. — Basnizas sinnas Nr. 12. No Kribzburgas. Kä eet ar Deewa raksteem. Blatta mahzitaj. Deewa gudriba un waldischana.
 Nr. 24. Avischu-sinnas. No Sallas-muijhas. Sinna par jaunu grahmatu. Wahrdi mihkla. Wahrdi mihkla usminneschana. Sluddinashana. Tigrus. — Missiones sinnas Nr. 12. Balkar-India.
 Nr. 25. Sinna par jaunu grahmatu. Sihpa. Smeeklu stahstini. Waffaras gohds. Sluddinashanas, Sinna. Tigrus. — Basnizas sinnas Nr. 13. Mirrona gohda peemina. Jaunas finnas. Perpetua. Mahte un dehls. Gohda dshwe.
 Nr. 26. Avischu-sinnas. Jaunas finnas. Puhlis Zelgawā. Mihkla usminneschana. Sluddinashanas. Jauna grahmata. Tigrus. — Missiones sinnas Nr. 13. Deenas-widdus Avarikā. 2 grahmatas Schulza mahzitajam.
 Nr. 27. Avischu-sinnas. Skudra. Labbakais zilvels labbala weeta. Sluddinashanas. Tigrus. — Basnizas sinnas Nr. 14. No Irlawas skohlas. Jaunas finnas. Mahte un dehls. (Beigums.)
 Nr. 28. Sluddinashana. Avischu-sinnas. Jauna finna. Skudra. Wahrdi mihkla. Sluddinashanas. Sinna. Tigrus. — Missiones sinnas Nr. 14. Deenas-widdus Avarikā. Sinna.
 Nr. 29. Avischu-sinnas. Jaunas finnas. Skudra. Smeeklu stahstini. Wahrdi mihkla usminneschana. Sluddinashanas. — Basnizas sinnas Nr. 15. No Ribgas Zahaa draudses. Jaunas finnas. Sinnas no Bihbeles beedribas. Gohdiga jaunekla preeks. Us debbesi zenschabs mamma sirds.
 Nr. 30. Avischu-sinnas. Jaunas finnas. Mablderis bes rohlahm. Ritsl. Tigrus. — Missiones sinnas Nr. 15. Deenas-widdus Avarikā. Jaunas finnas. Grahmata.
 Nr. 31. No Illustes pusses. Jaunas finnas. Labbi padohmi. Sihdes taurinsch. Sluddinashanas. Tigrus. — Basnizas sinnas Nr. 16. No Illustes. Wiffuslaista rohse. Gaigale un wannags. Mihkam J. B. Irlawas skohla. Blatte mahzitaj. Derrigi wahrdi. Sirnigalvis seemā. Kristus mans wihauskohls.
 Nr. 32. Avischu-sinnas. Jaunas finnas. Patelziba. Mihkla. Sluddinashanas. — Missiones sinnas Nr. 16. Deenas-widdus Avarikā. Jauna finna. Missionaru darbi.
 Nr. 33. Avischu-sinnas. Sihdes taurinsch. Mihkla usminneschana. Sluddinashanas. Tigrus. — Basnizas sinnas Nr. 17. Jaunas finnas. Ta swobeta luhschana. Malje. Osennaitees vebz debbesi mantahm.
 Nr. 34. Avischu-sinnas. Jaunas finnas. Labbi padohms. Jauna grahmata. Sluddinashana. Tigrus. — Missiones sinnas Nr. 17. Deenas-widdus Avarikā. Missionaru darbi. (Beigums.)
 Nr. 35. Avischu-sinnas. Jaunas finnas. Labbi padohmi. Sluddinashanas. Sinna. — Basnizas sinnas Nr. 18. Jauna finna. Mahnu-tizziba. Blatta mahzitaja 30 labbi padohmi par namma febyschanu.

- Nr. 36. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Padohms fainnekeem. Sihdes taurinfch. Smeeklu stahsti. Sluddinashanas. Tirkus. — Missiones sinnas Nr. 18. Deenas-widdus Auvikā. Missionaris Denningers Borneās fallā. Sinna missiones draugeem.
- Nr. 37. Par muhsu telegravi. Jaunas sinnas. Labs padohms. Sluddinashanas. Tirkus. — Basnizas sinnas Nr. 19. Zelgawas Unes basniza. Jaunas sinnas. Sinohde. Araberu pafalka.
- Nr. 38. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Labs padohms tohp luhgts. Labs padohms. Sweedru kehinfch. Sluddinashanas. Tirkus. — Missiones sinnas Nr. 19. Deenas-widdus Auvikā. Tahs fallas leelā klußā juhrā. Sinna.
- Nr. 39. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Mellu meisteri. Padseedam. Sluddinashanas. Tirkus. — Basnizas sinnas Nr. 20. Kā diwi fainneeki farunnajahs. Jaunas sinnas. Mahrtina Luttera wahrdi vahr fohlmeisterem. Kas fohlas behrneem brihwes stundās jadarrā. Ta eet krohga-brahleem!! Swaignes.
- Nr. 40. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Ruddens-dseefma. Sluddinashanas. Tirkus. — Missiones sinnas Nr. 20. Tahs fallas leelā klußā juhrā. Sinna.
- Nr. 41. Awischu-sinnas. Buhdeneeki. Jaunas sinnas. Labbi padohmi. Sluddinashanas. — Basnizas sinnas Nr. 21. Par kursemmes Bibheles-beedribas Stereotypes bibbeli ar leeleem raksteem. Tee septini gulletaji. Jbstena miblestiba.
- Nr. 42. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Maisas labbiba. Sluddinashanas. Tirkus. — Missiones sinnas Nr. 21. Tahs fallas leelā klußā juhrā. Jaunas sinnas. Sinna.
- Nr. 43. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Juhermalia. Kā drudfis aldsennams. Pilfehtneku dseefma. Sluddinashanas. Tirkus. — Basnizas sinnas Nr. 22. Jaunas sinnas. No Ugahes ehrgelehm. Tee 7 gulletaji. Zedris. Aurelius. Augustinus.
- Nr. 44. Awischu-sinnas. Par laupitaju bittehm. Stahla „ardeew!“ Sluddinashanas. Tirkus. — Missiones sinnas Nr. 22. Tahs fallas leelā klußā juhrā. Kā missionarim Allisonam ar fawu darbu is-
- dewahs. Missionaris Denningers Borneās fallā. Preezas traume. Sinna.
- Nr. 45. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Par manu jaunu rehkemu grahmatu. Derrigs padohms. Sluddinashanas. Tirkus. — Basnizas sinnas Nr. 23. No Meschauischas. Tee 7 gulletaji. Saglis. Jaunas sinnas. Tohms. Sinna.
- Nr. 46. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Sinna par jaunu grahmatu. Wehl padohms par laupitaju bittehm. Sluddinashanas. — Missiones sinnas Nr. 23. Tahs fallas leelā klußā juhrā. Missionaris Denningers Borneās fallā. Moskites. Jaunas sinnas. Sinna.
- Nr. 47. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Ko lihst ko ne lihst! Derrigi padohmi. Oseefmika ruddeni. Wahrdu mihla. Sluddinashanas. Sinna. — Basnizas sinnas Nr. 24. Zif frehtibas weens weenigs graffis warr eenest. Tohms. Jauna sinna. Sinna.
- Nr. 48. Awischu-sinnas. Pafalka. Sluddinashanas. Sinna. Tirkus. — Missiones sinnas Nr. 24. Tahs fallas leelā klußā juhrā. Pat juhras gallā. Jaunas sinnas.
- Nr. 49. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Medalla. Smeeklu stahsti. Derrigs padohms. Sluddinashanas. Sinna. Tirkus. — Basnizas sinnas Nr. 25. Jaunas sinnas. Baggats jaunellis. Mai-landes bislaps Ambrosius.
- Nr. 50. Awischu-sinnas. Ko lihst ko ne lihst. Jaunas sinnas. Derrigs padohms. Sluddinashana. — Missiones sinnas Nr. 25. Tahs fallas leelā klußā juhrā. Pat juhras gallā. Ahias tantas. Peelikums ar sluddinashanabm.
- Nr. 51. Awischu-sinnas. Jaunas sinnas. Wal-ditees. Ko lihst ko ne lihst! Mihla. Sluddinashanas. Tirkus. — Basnizas sinnas Nr. 26. No Gulbenes draudses Widzemē. Jaunas sinnas. No Elīnvorches pilfehta, Pianu semmē. Saglis. Luttera fallams wahrs. Sinna.
- Nr. 52. Awischu-sinnas. Pateiziba zeen. Awischu draugeem. Wissjaunala sinna. Wahrdu mihlas no-minneshana. Sluddinashana. — Missiones sinnas Nr. 26. Pat juhras gallā. (Beigums.) Jauna sinna. Us Jesus dīmshanas frehikeem.

Brihw drikkeht.

No juhmallas-gubernements augstas waldischanas vusses: Oberlehrer G. Blaese, Censor. Zelgava, tāl 22. Dezember 1857.
No. 244.

Gatweefch u Awises.

Nr. 1.

Zettortdeena 3. Janwari

1857.

A w i s c h u - s i n n a s .

Taunu gaddu sahkam ar flawu un preeku! jo Deewos Kungs zaür muhsu Kunga un Keisera laipnigu prahru muhsu semmi no karra pohsta pehrnajä gaddä pasargajis un mihto meeru mums dewis, ka drohschi un bes bailehm scho gaddu warram Deewa sweh-tibu meerä baudiht. To meera leelkungu schinnis swrehtkös preezigi sanehmuschi, lai tad nu saldä meerä dsihwojam un paleekam laizigi un garris. Bet Deewam schehl pa wifsu leelu pafauli ne wisseem tahds meera prahts! tadeht nemeers un karfch pafaulé ne kad ne beidsahs! un ta tad taggad 4 weetäss karra behdas. Schweizeri un Pruhfschi us karru gattawi, — Galendexi eelauschahs pee Persereem; pee Kinesereem pats leelais dumpis un arri karfch ar Galendereem — un Wid dus - Amerikä karro itt neschehligi. Tad nu muhsu Awises ir scho gadd' ne truhks karra-sinnas un jafahl tuhdal stahstiht par karru. — Schweizeri 22 brihw-walstu wezzakee sanahkuschi leelä rahts-deenä un itt wissi isteikuschi, ka par faru tehwu-semmi gribboht eet un doht beidsamu graffi un zilweku, ja Pruhfsis nahkschoht ar karra-spehku. Gribboht eet wissi, no 16 lihds 45 gaddeem wezzi — un no mallu mallahm jaw nahk un leek eerakstitees pa saldateem, — jaw nazhis dasch tehwos ar 2 jeb 3 dehleem. Jaw ismeklejusches Generalus, un par karra-waddonu aizinajuschi to firmo Generali Dipuhru, gudru wihru, kas Sprantschu Keiseram Napoleönam, kad schis ka Prinzis wehl Schweizeru semme dsihwoja, par skohlmeisteri bijis. Scho wihru Schwe-

zeri taggad bij suhtijuschi us Parisi, lai ar Keisera farunnajahs, woi ne warreschoht ar Pruhfscheem ar labbu istikt. Keisers Napoleöns faru wezzu draugu gan usnehmis ar leelu preeku un gohdu, — gan ilgi isrunnaju-schees, bet ne warrejuschi fa-eet weenä prahta. Ir taggad wehl zitti waldineeki puhlejahs scho leetu islihdsinah, bet ne isdohdahs. Taggad laffam, ka Sprantschu Keisera atkal ar to darbojahs, bet wehl ne kas labs naw dsirdams. Turprettim ir Pruhfschu Kehnina pawalstneeki paschi skubbina us karru un nahk laudis peeteiktees par karra-wihreem. Urti Pruhfsis jaw faderrejis ar zitteem Wahzsem-mes waldineekeem, lai tam nowehl pa teem dselses zelleem ar ugguns-ratteem Pruhfschu saldatus itt ahtri nowest us Schweizeru semmi. Deewos sinn ka isdohsees tik masai semmiti prett tik stipru Kehnian! Buhtu gan labbi, kad pee laika ar gohdu to leetu isbeigtu. — Neäpeles pilfatneeki 17. Dezbr. leelas bailes redsefuschi. Islahdejuschi pulweri no kugga un wedduschi leeli pulwera tohrni pee ohstas. Tikkö pirnee e abhuschi, fasprahdsis tohrnis ar tahdu fyku un trohksni, ka wissi nammi trihzejuschi, wissas ruhtes Kehnina pilli un pa wissu pilfatu gab-balu gabbalös un dauds zilweki nelaimigi tap-puschi. Kahdi 20 wissneeki un saldati rohst — zitti saldati un pilfatneeki diki eewainoti! Nesinn, ka tas pulweris eeddedsees, jo no teem kas turwumä bijuschi neweens dsihws naw palizzis. — Galendexi ar 8 tuhfst. saldateem jaw eelauschahs pee Persereem un schee taisahs eet prettim. Tahs Awganu tautas, kas pee Erates pilfata, Persereem nu padewusches, Dosta Muameda karra-spehks behgoht proh-

prohjam un Perxi teem dohdahs pakkat un gribboht eet us Kandaäres pilfatu. Safka, tee zerrejoh tå Kreevi pa Kaspiju juhru teem nahkschoht paligå; bet ne sinnu teikt, jo Wahzu Alwises stahsta fcho to, ko ne warr ne tizzeht ne sinnah. — — Anamas Keisers (skattees Aßias isstahstischana 124 lappä) taisoht nedsetu pulku karra-kuggu gattawu — falka 1200 kuggus — ar kurreem gribboht eet un panemt Kineseru Keiseru galwas pilfatu Pekingu. Tad nu schai leelai walsti patti nelaime klah. 8 gaddi jaw kaujahs ar dum-pinekeem un ne warr tohs winneht. Enlenderi un Sprantschi suhta turpu karra-kuggus un nupat Calenderi pohsta leelo Kanton es pilfatu pee Kineseru juhras. Kibbeles zehluschi us kahdu Calenderu kuggi Kantones ohsta un tam ar warru panehmisch 12 matrohchus. Enlenderi präffijuschi, lai tohs palaischoht wallam, bet Gubernaters ne un ne. Tad nahzis Enlenderu Admirals Seimurs ar karra-kuggeem un sahjis schaut. Seschahwis un nophostijis tohs krepostus jeb apzeetinatas weetas pee ohsta 24. Oktöberi. Gubernaters wehl naw padeweess; tad schahwusch us pilfata muhreem un Gubernatera pilli, leelu zaurumu eeschahwusch un tad ar sturmi 29tå Oktöberi to panehmisch. Nahkuschi Kineseru karra-kugza (Oschunku) leels pulks. — 3schå un 4tå Nor. Ir teem kahwuschees, tohs uswinneju-schi un karra-kuggus teem samaitajuschi un fadedsian uschi. Urri wehl paschu pilfatu bombardeeciluchi ar uggunigahm lohdehm, bet Kineseri wehl ne effoht padewuschees. — Widdu s-Amerikå, tai schaurå weetå ko lant-fahrte warreet redseht, kur nu jaw gads buhs ka Walkers us sawu paschu rohku farro, tahs masas brihw-walstis gribbedams panemt, atkal ditti istahwuschees. 10. Dezemberi schis ar 200 saldateem turrejees prett 1 tuhbst. Kostarikanereem, tohs winnejis, 200 nokahwis tohs zittus isklihdinajis. Tad tohs atkal sahwis pee Messajas pilfatina, pehz dewees us Granadas pilfatu, (skatt. lantfahrte) un to

ar warru panehmis, bet kad nespohjis tur turretees, tad pawehlejis wißeem pilfatnee-keem ar sawu mantu iiseet un to brango pilfatu nodedsinajis. Nabbaga pilfatneeki effoht nogahjusch i us Rivas pilfatu. Urri pa leelo Nikaraguäs esaru ar Kostarikaneru kuggeem kahwees, tohs uswinnejis un 3 kuggus teem fadedsinajis. Kahdus 3 tuhbst. zilwelus tur effoht tå maitajis. Ak tarvu pohsta darbu!

S-3.

Taumas sinnas.

No Unguru semmes stahsta, ka tur retti peeredseti swéhkti swinneti, prohti tur weenå deenå no weenå pascha aprinka, weenå basnizå 8 pa hri tausatu lauschu sawas selta kahsas, (prohti pehz 50 laulibå sadishwoteem gaddeem) swinnuschi un basnizå no jauna wissi kohpå tikke eswehtiti. — 3000 zilwelki gan augsti un semmi, bija tai deenå fasfrehjusch tahu retti peeredsamu stahsti redseht. — No Amerikas raksta, ka tais 7 beidsamöös gaddös tas pilfahs San Pranziska 7 reis nodedsi s un tai laikå 1400 zilwelki sawai dshwbai tihfchi paschi gallu darrijuschi.

K.

* Bischu barriba nohtes laikå.

Mihlaus laffitais, ja tu effi bischu kohpejs un tew wehl naw barribas, tad pirzees pilfahsta zukkuru no tahs wissfmalakas sortes ko fauz: Rafinade, woi Kandis zukkuru. Sa-zehrt tahdös gabbalös kas swerr 2 lihds 3 mahrzinäs un eeleez latram kohkam weenu gabbalu. Bet ne eeleez wiss appakschajå gallå, ka daschs mehds darriht — bet spundus attaisijis noskattees papreelsch, ka tahs bittes sagulluschas. Turpat pee tahm bittehm ittin klah, augschpusse eelsch teem waska kahreem isgreesi ar schauru nassi tahdu zaurumu, ka tas zukkurs tur eepasse eelschå. Isgrees to zaurumu zaur kahdeem 4treem waska kahreem

un to zukkuru eelizzis, eeleez atkal teem pimeem waska kahreem to spundi ko tu pirmat isgreesis. Ne fakti wis, tahm bittehm jau naw sohbi: ka tad winnas to zeetu zukkuru fa-ehdihs? Redsi tahs bittes arri seemā filtumu no fewim isdohd, ko tu no teem nosahrmojuscheem spunda zaurumeem (gahtem) lehti warri nomanniht; no ta filtuma zekahs garraian un no teem garraineem tas zukkurs pamasm kuhst, un nu tahs bittes itt weegli to warr eesihst. Pawassarà kad bittes jau laukà skreen, tad tu warei to zukkuru uhdeni iskaufest prohti tà: nemm Sternannifes, nomasga tahs un tad eemehrz skaidrà uhdeni, kur lai kahdas 24 stundas mirkst, tad leezi to grahpì us ug-guni lai uswerd, leezi to zukkuru kahdà blohdà un usleij us katru mahrgiu zukkura kohrteli no schi uhdena wirfù un kad tas remdens palizzis, tad lehsnà skihwi eelejis un falmixus woi akselus wirfù uskaifisjis eeleez to bittehm.

Leez wehrà; tikkai tahdas bittes irr wehrts seemā ehdiyah, kam papilnam faimes. Kam faimes mas, ar tahanahm labbak ne mas ne darbojees; jo pee tahanahm buhst welti puhlejees.

F. B.

Diwi matrohschi.

Krimmes karrà weens Galenderu un ohtrs Ibru matrohsis tà faderrejuschi starp fewim: ja weenam no winnaem kahda nelaime karrà kauchanas gadditohs, tad ohtram buhschoht paligà eet un to glahbt. Ne zik ilgi pehz tam schim Galenderim weena kahja ar leela gabbala lohdi tappe noschauta. Tas Ibris sawu apsohlitu darbu us-tizigi darridams, nehme to ewainotu beedri us mugguru un neffe pee daktera. Kad tas ar to kahdu gabbalu gahjis, nahk ohtra lohde un norauj tam ewainotam beedrim galwu, bes ka tas neffees to buhtu mannijs. Wihrs nefs sawu beedri bes galwas. Kahds wirf-neeks to fatizzees tam usfauz: „puisch! ko tu

darri?“ — „Es nessu sawu beedri pee dak-
tera.“ „Pee daktera?!” fazzi ja wirfneeks brih-nidamees, „tu mutki, tam wihram jelle naw galwas!“ Ibris to dsirdejis, mett likki pee semmes, un to labbi kluffam apluhkojis, issauz: „Ak mannu veeniu! wiisch man faz-
zija, ka kahja ween tam noschauta.

M. B.

Blehdigs pirzejs.

Berlines pilfata kahds stikkohsts saglis bohete eenahk un leek no bohtes-puikas kahdus kohrtetus fihrupa zeppure eepildiht, usmauz scho pascham bohtes-puikam galwa, un pirms schis apfihrupohts jauneklis no sawas faldas nastas atswabbinahs, sagrahb saglis wissu nandu kas bohete un aisskreen probjam! — Po-
ligeja gudro rohkàs dabbujusi, tam mugguru effoht swaidijuse ar tahanahm sahlehm, ka muhscham wairs ne gribbehs fihrupu pirkt.

Chr. E.—Id.

Sehrdeenite.

Sehrdeenite astahha
Suhras deenas baud'
Get pee mahtes kappina
Schehli pehz tahs rand'.

Ko tu randi meitina,
Ko tà schehlojees? —
Kad buhs jauna deenina
Mahte pazzeljees.

Jo kà faule juhrinà
Schodeen nolaischahs,
Bet ta rihta laizinà
Atkal pazellahs;

Tapat tauw memminu
Atkal redseßi,
Un eelsch debbeßs dahrsinu
Winnu aplampsi!! —

E. J. S.

Sluddinashanas.

Tahs pee tahs dñintas Saltamuischas peederrigas ne tahku no Jelgawas buhdamas mohdereschanas

1) us to Sākkumaischu,

2) " " masomuischu Daktern un

3) " " Pehterkalnu, — taps tann 15. Janwari 1857, preefschusseenas pee muischas-waldishanas jaun wairakfohlischann us nohmu is-dohdas. Tis tee nohmas-nehmeji, furri labbas parahdischanas un preefschusandu preneffis, taps pee fohtishanas peelaisti, un tee vaschi warr tahs flaftakas finnas jeblurra deenā pee muischas-waldishanas dabbuht.

Saltamuischa, tai 11. Dezember 1856.

Tahs Krohna-muischas Kahrsdabas walsti — Zehsu kreise un Zehswaines basuizas draudsē — irr tahs tur pee-derriga Dsennu-mahjas, no 12 dahlderu 50 grafchu semmes wehrtibas leeluma ar lohti labbeem lankeem, ar itt labbahm plawahm un labbeem gannelkeem, — us kureu semmes arri lahda datta no teem tai 1846. gaddā aisohtohtemi angsta Krohna parradem gult, — no nahko-scheem Jurgeem 1857 us nandas renti (arrenti) is-dohdmas.

Tee, kas scho mahjas waldischanu gribbetu usnemit, lai jel pee laika deht tam pee schihs muischas waldischanaas jeb pagasta teefas peeteizahs.

Kahrsdabā, tai 24. Novemberi 1856.

(S. W.)
(Nr. 53.)

Palmbach.

(S. W.) ††† Jahn Jaunsarr, preefschefhd.
(Nr. 100.) J. Petersohn, ſchrihweris.

S i n o .

Mannim rafsijschi un jautajuschi: zik par to effekt jamakso, ja tahs Latv. Awises ween, bes ta pеe-likkumu par Bosnizas un Missiones finnahm, — in atkal ja scho pеelikkumu ween bes tahm Awisehni gribboht turreht. Tod nu ja-atbild: Latv. draugu heedriba tahs Latv. Awises ar wissu farvu pеelikkumu tāpat kā lihds ūsimi bijis dohd par 1 fudr. rubeli, un ne dohd nei tahs Awises bes ta pеelikkuma, nei arri dohd to pеelikkumu bes tahm Awisehni, bet ween abbas lohpā. Lasseet par to to pee Nr. 51 un 52 1856 pеeliktu lappu, kas to ūsaiđri israhda.

— 3 —

Labbibas un prezzi tirgus Rīhgā tai 31. Dez. un Leepajā tai 29. Dez. 1856 gaddā.

M a k f a j a p a r :	Rīhgā.		Leepajā.		M a k f a j a p a r :	Rīhgā.		Leepajā.	
	R.	R.	R.	R.		R.	R.	R.	R.
1/3 Efhetw. (1 puhru) rudsu . . .	2	40	2	—	1/2 puddu (20 mahrz.) dsesses . . .	—	80	—	90
1/3 " (1 ") kweefchu 3 lihds	3	50	3	30	1/2 " (20 ") tabaka . . .	1	35	1	60
1/3 " (1 ") meeshu 1,90 —	2	10	1	80	1/2 " (20 ") ūchichtu appian	—	—	—	—
1/3 " (1 ") auju . . .	1	10	—	90	1/2 " (20 ") ūchah-zuhku gall.	3	—	2	40
1/3 " (1 ") ūru 2,75 —	2	50	2	20	1/2 " (20 ") ūchra ūnum	1	65	3	—
1/3 " (1 ") ruyju rudsu milt.	2	20	—	—	1/2 " (20 ") brakka ūnum	1	25	—	—
1/3 " (1 ") bihdeletu "	3	—	3	—	1 ūuzzu ūnum ūchelu . . . 5 lihds	7	—	7	—
1/3 " (1 ") " kweefchu mil.	3	—	3	75	1 " ūliku	13	50	14	—
1/3 " (1 ") meeshu ūtraim.	2	90	2	50	10 ūuddu ūarkanas ūahlis	5	15	5	—
10 ūuddu (1 birkawu) ūeena . . .	4	—	—	—	10 " ūaltas ūryjas ūahlis	5	—	4	60
1/2 " (20 mahrz.) ūweesta . . .	3	20	3	50	10 " ūmalkas	5	25	4	20

Brīhw drīkfeht.

No juhmallas-gubernements augstas waldischanas pusses: Oberlehrer G. Blaese, Zensor, Jelgawa, tai 31. Dezember 1856,
No. 281.

A wi schu

Bafnizas

Nr. 1.

Atkal tas pats jauneklis, kas gaddu, beidsoht tev, mihtais laffitais, bij peestahjees! Atkal klaht gaddu fahkoh? Ko gribb? — Usluhko winna deewabihjigu waidsinu, winna rohzinias tik svehti falikta, — tad lubgsi ar winnu: Deew s Kungs! svehti mums fch o gaddu pee meefas un pee dwehseles! „Kungs es tewi ne palaidischu, ja tu man ne svehti!“ (1 Mohs. 32, 26.). Svehtihis gan, — ja tu un taws nams ikrihtos un ikwakkards, itt fa fchis lubgschanas engelis rohkas un firdis pa zeli us to Kungu Kungu, tam dohfi flawu, gohdu, pateizu un paklaufibu. Lai tik tuhdal fahlam ta darriht ar Dahwidu dseedadami:

Tahs debbefis flawe ta augstaja gohdu.
Un winna halsi skanni warreni.
Ta semme teiz mi juhras fallas to wahrdu:
Ne zeete et klujs juhs zilweli.
Kas skait' to swaigsmu neeskaitamu pulku?
Kas faulei rahda zellini?
Ta lezz un eet fa bruhtgans us preekschu
Un preezina mums firfiniu. (Dahw. 19. ds.)

... r.

No Dignajes.

Gan no scheijenes fenn ne kahda sanna naw dohta. Zitti darbi, zittas ruhpes muhs ais-

peelikkums.

finnas.

1857.

nehme. Tomehr firds ne rimst, kamehr fawas behdas un farus preekus brahleem isteikuschi, lai lihds zeesch ar raudadameem un lihds preezajahs ar preezadameem, lai muhsu beedriba paleek sinnama wiffeem zaur mihesti bu un aislubgschanahm Deewa preekschä. Zahlu gan muhsu mallina, gan ne sinnama daudseem, tomehr ir mums ta Kunga Jesus gohdiba atspihd, ir mehs jaw sinnam preezates par fcha dahrga laika wahrdu: „Das Kungs nah!“

Pehrnjä gaddä behdas papilnam effam zeetufchi zaur nemeera un badda laikeem, — schinni gaddä Deews ar jo laipnu waigu muhs schehligi usluhkojis. Retti noteek, ka Deewa schehlastiba un paligs eeksch laizingahm leetahm ta azzim redsoht mums nabba geem grebzinekeem atspihd, ka fcho gadd! Girds arweenu daschadäs dohmäs nobehdahs par laika ne isdohschahu, un tomehr, ihstenä laikä Deews glahbe. Waffara bija flapja un falta, tomehr wiss labbi isdewahs, un war rejam diweju gaddu parradu lihdsinah. Kas schogadd ne irr mahzijees pee saweem laizigeem darbeem Deewa waldishanai ustizzeht un sapast Jesus wahrdu: „Jums ne buhs suhdi tees,“ tas muhscham to ne mahzisees. Slawa tam augstam debbefis Lehwam par wissu labbu dahwanu, par maiisi un par wesselib, par meeru un miyku Waldineku, par Winna svehtu wahrdu un garru, par preekeem un behdahm, — slawa winnam laizigi un muhschigi!

Tad arri ne gribbam schaubitees sawa zer ribä eeksch debbefis walstibas leetahm un wai jadsibahm. Gan zerrejam fcho gaddu ee-eet

sawā atjaunotā basnizinā; — bet ne ka; — naw gattawa, ar to buhweschanu eet wissadi, ko ne warr isstahstiht. Tad nu wehl schurp unturp jamekle fanahschanas weetas. Muischias rihjā, tad mahzitaja rihjā un ehrbergē taggad draudse fanahl, gan masā skaitkā, gan neglihtās weetas, — tomehr zerrejam, ka Deewa wahrdi ir tē ne paliks bes augleem, ka Deews ir tē muhsu luhgschanas paklaufa. — Leelu preeku juhtam pee dseedaschanas mahzischanas. Sesdeenahm fanahkam meldinus mahzitees un us 4 balsim dseedahrt mihligas dseefminas tam Kungam par gohdu. Ak kad jel wairak draugi pecteiktohs pee fcha preeka! — Jau pat leelā basnizas draudse lauschu dseedaschana mihligi fafkann ar ehrglehm, kad effam ammettuschi wezzas eerastas islohzischanas un lihkumus un raibumus, ko wehl deem-schehl schurp turp dsird. Jau paldees Deewam irr mahzitam zilwekam preeks muhsu draudses dseedaschanu dsirdeht. — Skohlas wehl mas behrnu. Muhsu laudis irr tahds nejaufs eeraddums, ka tik pehz svehtkeem wairak behrnus aislaisch skohla. Sakla arweenu: „kad garrafas deenas buhs. Un ohtrs fluktums, ka wezzaki dohma, kad behrns proht lassift, iad effoht gattaws ismahzihts, ne apdohmadami, ka lassifchana tik ween mahzibas eefahkums un peepalihgs. Lihds behrns mahjās lassifchanu ismahzijs, tad paleek par skohlas behrnu, tad gattaws skohla nahkt, lai nu mahzabs saprast, ko lassa, lai Deewa wahrdus eespeesch firdi un apgaismo prahrt ar waijadfigahm finnaschahn. Man arveenu schehl,zik stipri behrnai nopusblejahs ar sijmehm un bohlestereem un lassifchanu, un wiss par weli, — ne reds pee winneem ne kahdus auglus no fcha puhlena, — jo skohla ne gahjuschi lassa tik ween skaitidami, bet prahrt paleek tumfhs, firds paleek falta, un pehz, darba kahrtā etikkuschi, mett grahmatu pee mallas ka neekuleetu. Un teesham, lassifchana irr neekuleeta, kad tillai irr wahrdū — kalschana, bes sapraschanas, — smelt uhdeni ar feetu. — Kad tad

tautini atsīhs, zik skohlas irr waijadfigas, un ka bes tahm ne warr istikt?!

Pee skohlas buhfschanas mums scho rudden arr usgahje leelas behdas zaur tam, ka muhsu Ahbelmuhsas walsts skohla ar ugguni aissgahje. Schi nelaime notikke 8tā Novembera deenā, gailds, kamehr skohlneeks sawā rihjā kuhle. Ar mohkam tik wehl behrnus un lohpus glahbe no leesnahm, wissas zittas leetas bija nohst, un skohlneeks apraudaja wissu sawu nabbadsibu Deews scha wihra firdi wairak ne zittu zilweku pahrbauda. Ar leelu gruhtu puhleschanohs pats scho skohlas nammiku par sawu naudu, ar sawu rohku, ar Deewa paligu ween bija uszehlis, — jau preekā sahze nokohpt sawu mahju-buhfschanu un ammatu, tad gruhts krusts tam usgahje. Sasirge winnam seewina ar nedseedinajamu slimmibu, un triju gaddu starpā tahda deena tahda nafts bija, to waidedamu draugu no-kohpoht. Schinni wassara Deews nabba-dsiu no schihs pasaules behdahm un fahpehm atlaide. Ohtru seewinu fareem behrneem par apgahdataju un namma mahti apprezzejees, skohlneeks jaunā meerā un spehltā sahze strahdahrt, tē winnam atkal schis krusts usgahje. Deewa zelli mums gan ne-isprohtami, bet finnam, ka Deews ikkatram to dohd, kas tam waijaga; lai tik ustizzigi paleekam lihds gallam, tad tas krusts arridsan mums isdohfees par svehtibu. Paldeews wisseem mihtem zeinigeem Kungeem, kaimiaeem, walsts laudim un wisseem kas ar paligu un dahwanahm un lihdszeetigahm firdim apbehdinatu wihruepreezinajuschi un glahbuschi. Lai tas Kungs juhs mihtus deweius baggati apswehti ar sawu baggatu schehlastibu! Nu meklejam kohkus, jaunu nammu zelt, un luhsam schehliga Deewa un tizzigu draugu paligu. Teesham tam Kungam gan buhs zelli finnami muhs israut no schahm behdahm, un paschākirt esahktu darbu!

25tā Dezembera deenā eesvehtijam jaunu Dignajes teesas-nammu. Dseedajam pa-

preekschu us 4 balsim: „Ta Kuuga Jesu schehlastiba,” — tad Mahzitais lihdsibu teize, tulkodams Praveescha Jeremijasa wahrdus 31, 23—25, eeswehtija jaunu teefas nammu trihsweeniga Deewa wahrdà par „mahjas-weetutabs taifnibas,” kas nahk no tabs tizzibas eelsch Jesu Kristu, un Deewu luhdse, lai tas Kungs te sawu swehtu Garru wisseem teefas spreedejeem, ka Deewa weetneekeem, un wisseem taifnibu un teefu maledameem eedohd, ka ir schi weetina, ka ta basnizas turwumä stahw, arridsan lihds ar basnizu rohku rohkä strahdatu pee ta weena, kas waijaga, Deewa walstibu wairoht un eestiprinahd muhsu draudse. No Mahjas grahmatinas dseeda-juschi: „Es un mans nams,” laudis no Mahzitaja tikke atlaisti ar „Muhsu Lehws” un swehtishanas wahrdeem. Tad beidscht wehl dseedaja us 4 balsim: „Deews, swehti Keiseru,” un zeenigs ftihiwera kungs pameeloja wifus ar gohda walkariku. Lai nu Deews Kungs mihteam draudses waldineekeem jaunä teefas nammä dohd ar jaunu spehku un garru pee draudses laiziga un muhschiga labbuma strahdaht!!

Weblejam wisseem mihteam tizzibas bee-drem Deewa schehlastibu uu wissu laimi us jaunu gaddu. Tas Kungs lai pawadda muhs no teem wezzeem laikeem ahra jaundä eelschä, un lai ar weenu wehl nokohp muhsu firdis un mahjas ar sawu garru un ar sawu mihtu wahrdu, ka tas jaunais gads mums wisseem patresi paleek weens pestisch an as gads par gohdu tam mihtam debbesu Leh-wam! Ir mihtam Alvischu apgahdatajam lai tas Kungs dohd ne-apnizzigu prahtu un spalwu mums atstelleht sinnas par laizigahm un garrigahm buhschanahm, — ta ka libdf schim un mehs tabs preezigi gribbam usnemt un las-fibt, sinnadami, ka mihtestiba tohs Pat-w eescheem dahwa, un tapehz arridsan Deews to darbu bes labbeem augleem ne at-stabs! Amen!

—v.—

Jaunas sinnas.

Muhsu Kungs un Keisers schehligi puschkojis ar sw. Annes gohda-sihmi ap taktu nessamu, muhsu Ritteru basnizas augstakto mahzitaju, Dr. Ulmannu, Pehterburgas augstakas basnizas-teefas Wihze-Presidenti. Zahds gohda wihrs to gan bij pelnijis un wissi Ewan-geliuma tizzigi Kreewusemmè par to preeza-jahs un Keiseram pateiz, ka muhsu basnizas wezzakajam un galwineekam tahdu gohdu un lihds ar to ir mums wisseem tik laipnigu prahtru parahdijis. Lai tas Kungu Kungs jaunä gaddä to hs baggati swehti. S—z.

Ta leelaka Wihbele pasaule irr Keisera basnizā Mafkawā, ko Kreewu Keisera, Peh-tera I. mahte tai basnizai schlinkoja, un kas 160 mahzinas smagga un allashin no 2 zilwekeem basnizā teek nestā. Schi grahmata ar skaidru seltu un dahrgeem akmineem baggatigi isrohtata, ta ka tas eeseh-jums tai grahmatai ween 1 millioni 200 tuh. rubbulu makfajoht un ar kohschu saltu wahku eshoht. Bet kas nu irr wiss ahrigs jaukums un gresnumis prett to eelschligu kohschumu, kas dwehseles Deewam klahtak wedd, un irr weens kahju spihtelis us wisseem muhsu zelteem! K.

Brandwihna augli.

Pahrnahze pagahjuschä Oktobera mehnesi no Piltenes tirkus kalpa wihrs us sawahm mahjahn, kahdä muischä. Galwa bij apreibuse, ar brandwihna twaikem pilna, kabbatas tul-schas, — un seewa pilnä prahta mahjäs, bet arri pilna dusmahm wihrinu, kas tirkus boh-tes woi schenki wissu sawu naudu bij pa-mettis, — apsweizinaja ar drohshigahm roh-kahm un labbi to isplikkeja. Wihrs, woi no kauna, woi gribbedams seewai ko par spihti isdarriht, ka jaw peedsehris zilwelis multa prahta, eet un — pakarrahns. Ne buhs ilgi bijis ka behrni nahk us to weetu kur tehws pakahrees kare, un sché nu, ka jaw masi ne-prahneeki, sahk lehkt un danzohrt apkahrt un

plaufschledami issaukt: „pappinsch pakahrees! pappinsch pakahrees!“ Bet pa tam laudis naht arri eefschä un redsedami kas tur bija, nogreesch wihr no strikka, woi ne warretu wehl glahbt. Paldees Deewam isdewahs gan. Lebschu wainigais gan pa kahdahm 24 stundahm wehl, kad fahze runnaht, runnaja ar mohkahn ka muldedams, pehzał tatschu prahdu atdabbuja, — bet nu, kad us winnu runnaja par to leelu grehka darbu ko bij isdarrijis, — winsch ne ko ne finnaja no tam un leedse un leedse, — ko tomehr zitti ar paschu azzim bij redsejuschi.

Zit tur peetryuhkē ka wihrs paliktu nahwē? Lebschu taggad gan wehl isglahbts, nahwe tatschu preekschā, ta laiziga nahwe, — un muh schi gā arridsan, ja no grehka ne atgreeschahs tai laikā, ko Deews wehl wehle wianam scheit dsihwoht. Swechts Apustuls sakka: (1 Kor. 6, 9. 10.) Woi juhs ne finnat ka tee netaifni to Deewa walstibu ne eemantohs? Ne peewilteetees; — „ned sds dsehreji — to Deewa walstibu eemantohs.“ H. K-II

Judas nodohd to Kungu.

Mel. Kas Deewu debbesis leek waldiht.

1.

Af, Judas, Judas, ko tu darri?
Woi tawa firds! — Woi ta ne luhst? —
Af, Judas, Judas, ka tu warri
Eefsch eenaidneeku rohlabm gruhst
To, kas ar leelin schehlastibu
Arr' tew eeflehdz eefsch firsniu!

2.

Klau, klau, ka bailes-wahrdi atkann:
„Mans drangs, kam effi atmahzis?!”
— Tee tumfchbas schaufmas firdi eeswann, —
„Ar fkuystischam’ tu nenehmis
„Man nodohd! — Wai tew grehjneekam,
Tew labbat buht’ ne dsummuschan!”

No juhmallas-gubernements augtas waldfchanas pusses: Überlehrer G. Blaese. Bensor. Telgaraw, tai 31. Dezember 1856.
No. 280.

3.
Af, Judas, Judas, kam tu ne friht
Pee Jesus mihlahn kahjahn klah?
Warr buht tew gaifma firdi eespihd,
No elles tewi mohdinaht!
Bet wai! af wai! eefsch firdi tew
Pats Sahtans irraid dewees few!

4.

Kungs Jesu, waldi mannu prahdu,
Ka launais Gars man ne pahrwarr,
Stahw', mihlais, schehligi man klahu
Ar tanu svehtu Deewa-Gare';
Kad tumfchbas dohinas eefsch man dsem,
Tad elles twaiku no man nemm'! Gr. v.

Wezzu wezza seemas-svehtku d se esma.

(Wabisski: Es ist ein Ros entsprungen.)

Weens sarrinsch mums irr auds
Itt svehtā dahrīnā,
Kā mums tas praweets paudis *),
Tas irr no Dahwidā.
Weens seeds irr plauzis dails
Patt seemas bahrgā laikā,
Kad pussnakt swinnejs gail's.

Schis seeds tils jaiks un spihdigs,
Kā mums tas praweets teiz,
Irr Marjas dehls itt mihligs,
Kas muhfu pohestu beids. —
Pehz Deewa angsta prah'
Tas behrniisch mums irr raddees,
Kad pussnaks jaw bij klah.

*) Praweets Esaijas 11ta nodalka.

Awischu

peelikkumis.

Missiones

Nr. 1.

finna s.

1857.

Us jaunu gaddu.

Jauns gads, — jauna Deewa schehlastiba un svehtiba, jauns spehks, jauna zerriba eeksch ta, zaur ko mehs wissu eespehjam, prohti Jesu Kristu, kas wakkar un schodeen tas pats un eeksch wissas muhschibas! — Tā lai irr un paleek pee mums wisseem! To luhdsobs to wehleju no wissas firds jums mihteem lassitajeem, no ta Kunga Deewa, kas lihds schim wehl naw apnizzis to grehzigu pasauli schehloht un gahdaht, ka winna walstiba plefchabs lihds teem semmes galleem, ka wissi laudis, kas leelā pasaule, dabbu dsirdeht to preezas wahrdus: jums tas Pestitajs irr dīmmis, kas irr Kristus tas Kungs, Dahwida pilsatā. Mehs tizzam un zerrejam, ka tas pats Kungs Deewos arri schinni gaddā schehligi paklaufihs tahs luhgschanas, kas zellahs no tizzigu firdim un winna walstibas wairofchanu luhdsahs, ka svehtihs wissu to puhlinu un darboschanu, kas par to darbojabs, un svehtihs tāpat arri wissas tahs dahwanas, kas tadeht dohdamas un salaffamas. Tahdā tizzibā un zerribā eeksch ta Kungu Kunga mehs arri scho-gadd gribbam usnemt sawu darbu, ko isgahjuschā gaddā sahkuschi, prohti jums, mihteem lassitajeem, kahdas sinnas doht pa Deewa walstibas wairofchanu pee paganeem jeb par missioni. Gan isgahjuschā gaddā ar plaschakeem wahrdeem jums par to effam stahstijuschi (skattees Latv. Awis. 1856 Nr. 44. peelikkumā), kas missione par tahdu leetu, un ko ta gribb, un kā ta zehlupees un taggad strahda.

Bet kad warr buht schahs lappinas nahk arri tahdu lassitaju rohkās, kas pehrn muhsu Awises wehl ne turreja wis — un zerrejam ka schis pulzinsch buhs wairojees — tad wehl par to paschu leetu gribbam pahri wahrdutē peeminneht. Skattees, mihtais lassitajs, to bildi, kas schai lappinai wirsfū peelikta, un lassi arri tohs wahrdus, kas tur apkahrt stahw: tē Mohru, melnu zilweku, paganu kristi, un tee wahrdi fakka. Arri tee pagani tawā gaifchumā t. i. ta Kunga gaifchumā staigahs. (Ez. 60, 3.) Nu to jaw pats prattisi, kas irr missione. Tad eevehro: missione — schi leeta irr tik wezza, kā Kristus draudse; jo ta irr zitta nekahda, ka to Kristus tizzigo darboschana par to, ka schi Kristus draudse wairojabs un plefchabs semmes wirsfū; tahdi laudis, kas ihpaschi par to puhlejabs, sauzahs missionari. Tadi missionari bij pirmee ta Kunga apustuli un pehz wianu laikeem wissi tee, kas luhkoja tohs tumschus paganus pee kristigas tizzibas peegreest. Kad nu mums wisseem ildeenas jaluhds: tawa walstiba lai nahk pee mums! tad mums arri wisseem buhs luhkoht, zik Deewos tas Kungs spehka un atsifschanas ikkatram dewis, kā schi luhgschana pildin peepildahs. Missiones darbs tadeht wissas kristigas draudses darbs un neweens kristilhts zilweks no ta ne drihst atrautees. Bet finnams, jo wairak tahs tizzibas ugguns muhsu paschu firdis spihd, jo skaidra tizzibas atsifschana, jo dsihws tizzibas spehks eeksch mums irr, jo wairak arri iklatrs atsiks, ka schi kristiga tizziba irr tahda manta augsta un

fwehta, ka to neveenam ne drihkstam slehpt nedf leegt, bet ar wissu spehku jagahda, ka ta ikkatram zilwefam buhtu, weenalga woi tas pasihstams woi fwechhs, woi tas tuwumā woi tahlumā dsihwo, woi tas draugs woi eenaid-neeks, woi kristihts zilweks woi arri wehl ne kristihts tumsch pagans. So par to paganutikpat tas Kungs Jesus sawas dahrgas affinis islebjis, ka par tew un par man. Pats tas Kungs jaw wezzā derribā fakka: arri tee pagani mannā gaifchumā staigahs (Ef. 60, 3.), un jaunā derribā winsch irr pawehlejis, ka to preezas wahrdu buhs fluddinah tiffai raddibai, un mums buhs eet par wissu pafauli un mahzih wissus taudis. Taha irr ta Kunga pawehlehana. Bet bij Deewam schehl kristigā draudse tahdi tumfchi laiki, ka tee kristiti mas par ta Kunga wahrdeem behdaja; un arri kad muhsu Luttera draudse irr zehlusees, dibbinata no skaidreem Deewa wahrdeem ween un sawu Kungu pagohdinadama ar skaidru mahzib, tad schi draudse tihlin ne spehje wis pehz scheem Kristus wahrdeem darriht, prohti to ewangeliumu fluddinah tahn tahlahm paganu tautahm, bet tai Lutteru draudse papeelsch par sawu paschu tizzibu gruhti bij ja-zihnjahs. Bet nu gohds Deewam! irr zitti laiki, — mehs ewangeliuma tizzigi turram taggad to augsto dwehseles mantu, sawu tizzibu, un neweens irr, kas mums to warr atraut, — ja paschi tihschā prahtha to ne pamettam. Un wehl: taggad Deewa wahrdi, fwehta Bihbese, kas muhsu tizzibas pastahwigs pamats, weegli un lehti dab-bujama un zelsch taggad irr atklahts par wissahm juhrahm, un arri tahn tahlakas semmes un fallas par ihsu laiku warr aisaemt. Ar wissu to Deews tas Kungs pats muhs pamohdina, ka ilgak ne fawejamees to isdarriht, ko winsch pats irr wehlejis, ka arri tee pagani dabbatu tahn pestishanas fwehtibu eeksch Jesus Kristus. Tad nu irr laiks par to gah-dah un puhletees. Bet kā tad darriht? Lew grubti nessabs atstaht sawu tehwu un mahti, jeb seewu un behrnus, kas tew tok ja-aplohpj

pehz pascha Deewa pawehlehanas, tu ne warri arr aplam atstaht sawu weetu un ammatu, kurrā tapat Deews tew nolizzis. Un ja to arri gribbetu, ja to wissu ta Kunga deht gribbetu pamest un aiseet pee tahn fwechahm paganu tautahm, ko tu weens pats aissgahjis spehru darriht, kur tu nemtu naudas uu wissas zittas leetas, kas tik tahlā zellā tewim waijaga? — Redfi, kad tas Kungs Pehteri bij fwehtijis ar baggatu lohmu, ka tas ar teem, kas tai paschā laivā bij, ne warreja to tihku ar tik leelu pulku siwju wilkt, ko tee tad darrija? Tee saweem beedreem, kas ohtrā laivā bij, dewe sihmi, ka teem bij nahkt palihdscht wilkt. (Luht. 5, 7.) Kristiga dwehsele, tu to finni, kas arri tew jadarra. Tu finni, ka taggad wehl tas Kungs ismett sawu tihku, winsch leek sawu ewangeliumu fluddinah schinni pafaulē, un dauds irr, ne-isfaktams irr tas pulks to siwju, to dwehsele, ko winsch ar to gribb fakemt un iswilkt no tahn juhras, t. i. no tahn pafaules famaitashanas. Veels irr tas pulks, warren leels; jo no wisseem taudim, kas pafaulē — un tas skaitis lihds 800 millionu — wehl wairak ka diwas tresch-dallas, prohti kahdu 600 millionu (fesch-simts tihkstofsch reis tihkstofsch zil-wefu) wehl irr tumfchi pagani, bes ta dshwa Deewa atsibshanas, bes tizzibas, bes mihsftibas, bes zerribas, bes jebkahdas pestishanas no saweem grehkeem, bet wissadai grehku negantibai padohi, zits gandrihs loh-peem wairak lihdsigs ne kā zilwekeem! Wissus schohs nabbadixus noschelohojamus fakemt ta Kunga tihkla un tohs iswilkt — kusch zilweks to spehj? Bet kas weenam, ohram, tresham irr pagruhts darbs un pavissam ne spehjama leeta — tas ar laiku daudseem eespehjama, ja tas Kungs sawu fwehtibu dohd. Tapehz nu japalihds wisseem wilkt pee ta Kunga tihkla, japalihds arri tew im, jafaur, japeenemm beedri. Tapehz tad arri muhsu ewangeliuma draudsēs irr zehlusshabs mifiones beedribas, leelas un masas, un tahn nu lohpā to fwehtu missiones darbu

strahda. Schahs beedribas irr zehlischahs ap 1800 gaddu, Galante, Wahzsemme, Seeme Amerika, Sprantschöd un zehlahs wehl jaunas un atkal jaunas. Schahs missiones beedribas nu salassa dahanas no kristigahm dwehselehm preefsch missionareem — un arri to mafaku dahanu ne smahde wis, — tahs ismaha za jaunus laudis par mahzitajeem teem paganem jeb par missionareem tahs tohs isfuhta us tahm tahtahm paganu semmehm, tahs teem peepalihdszik spehdamas un dabbu no winneem finnas, ka labbi isweizahs tas svehtais darbs pee paganeem, tahs atkal schahs finnas islaid pa pasauli wissus laudis no Kristus pusses luhgdamas: nahzeet un palihdseet mums!

Mihtee lassitaji, nahzeet, palihdseet! Täir es sawu balsi nu pazellu pee jums; palihdseet, brahli, tizzibas beedri, ka ta paganu grehku negantiba suhd, ka Kristus walstiba pasaule wairojabs. Nahzeet, palihdseet, ka to paganu nabbagas dwehfeles, grehkös samaitatas un pasudduschas, atgreeschahs pee ta dsihwa Pestitaja un wiina pestischanas preeku baua. Täpehz nu arri mehs schahs missiones finnas jums laidam, gribbedami nu schinni gaddä jums peenest to paganu behdigu un noschehlojamu buhfschanu, wiinu tumschu un besdeewigu dsihwoschanu, bet arri wiinu firdsilgoschanu pehz pestischanas, wiinu luhgfschanu, jebshu paschi tahs daschlahrt wehl ne proht isteikt, ar ko wiinu luhdsahs, ka juhs teem palihdseet. Bet arri to gribbam stahslikt, ka lihds schim tas Kungs tahdas luhgfschanas paklaufjis un kahdas leetas wiisch pee teem paganeem darrjis. Redsi nu, tad zittkahrt tahli draugi gan mehds zits zittam grahmatas laist, us jaunu gaddu labbu laimi un Deewa svehtibu wehledami un luhgdam, tad schahs missiones finnas arri täpat ka kahdas grahmatas, ko zaur manni tee paganu us jums laid, jums wehledami us jaunu gaddu un us wissu juhs muhfschu to augustakomantu, dsihwo tizzibu, dedsigu mihlestibu, karstu un pastahwiglu luhgfschanas garru, ka juhs eeschehlojetees par wiineem.

Nu tad, ta Kunga wahrdä fanemmeet tahs finnas ar labbu prahdu! Staigajeet manni lihds, korp juhs weddischu, us tahm svefchahm paganu semmehm, dabbujeet eepasihtees ar saweem nabbaga — paganu-brahitem! Ta Kunga karrogs wizzinajahs par semmi un par juheu — svehtigs kas tam Kungam pakkat eet, svehtigs kas lihds ar wiinu strahda, svehtigs kas wiinam uppure ir sawas firdsluhgschanas, ir sawu artawu. To darridami juhs ne ween to paganu labbas wehleschas us jaunu gaddu preefsch few fanemseet, bet winneem arri sawas firds wehleschanas aislaideet, ka wiinu juhs ne pasihstoht tomehr preezajahs par jums tahs fanemmoht, un tam Kungam dohd flaru un gohdu un pateifschani, ka tas juhsu firdis irr pamohdinajis us schehlastibu un mihlestibu! To lai tas Kungs palihds! Amen. —

Gr.

Kahdas missiones finnas.

Behdas tuksnesi.

Preefch kahdeem gaddeem atpakkat weens no muhsu missionareem, — tas pats, kas no muhsu paschu widdus, no Widsemmes aigahjis, Hahn wahrdä, kas ne jenn sché atnahzis sawus peederrigus apmekleht, — no Kapu-semmes Amerika tikke fuhtihts us zitteem paganu laudim, kas dsillaki eekschä dsihwo un ko par Namakwa-tautu sau. Tur jaw zitti missionari kahdus gaddus strahdajuschi, weenu missiones weetu bij eetaisijuschi, ko nosautuschi pehz tahs pilatas wahnda, kur muhsu Kungs Bahzaru usmohdinajis, Beta-niu; tur teem waijadseja wairak paliga, kad jaw krisitu lauschu pulks bij wairojees. Tur pa teem tuksnescheem un kalneem, kur nekahdu zeltu naw, zittadi ne warr braukt, ka ar seeleem stipreem wahgeem, kur kahdus 20 wehrschus eejuhds preefschä. Osinneji eet pa abbahm pussehm, un daschlahrt pahr kalneem brauzoh, wahgi ar wirwehm jaturr, lai ne apgahschahs. Gan gruhta tur braufschana;

bet muhsu missionaram tilpat pehz Deewa nolikta tur bij janoet ar feewu un behrneem.

Ar tschetterem leeleem wahgeem un ar pulku lauschu un lohpu aissgahje; jo wissa barriba preefch zilwekeem un lohpeem us pahru mehneshu laiku bij jawedd lihds. Seschas neddelas ar gruhtahm mohlahm braukuschi, nahze pee leelas uppes, tur arr ilgi bij japuhlejahs, kamehr warreja tilt pahr. Lihds tai weetai gan wehl daschlahrt bij dabbujuschi redseht kahdas mahjas, woi kahdu meestu. Bet nu wissa'pus uppes wehl trihs neddelas bij ja- brauz par leeleem tuksneccheem, kur tikkai plehfigi swehri dsihwo. Saule bij tik karsta, ka nakti ween warreja braukt, uhdens nekur ne bij, zilwekeem un lohpeem gandrihs bij janoslahpst. Wehrschis wairs ne spehje; diwi wahgi jaw bij jepamett tuksnesi, un tohs sti- prakus wehrschus, kas wehl spehje, fajuhdse pee diweem wahgeem ween. Nakti dsirdeja wissapkahrt lauwas un pardelus un zittus breesmigus swehrhus ruhzoht, ko ar ugguni ween warreja baidht, ka no teem warreja glahbtees. Wehl bij triju deenu gahjuma lihds Betaniu, tad atkal treschi wahgi bij jepamett, un ar weeneem ween wehl warreja tilt us preefchu. No teem lohpeem jaw zitti bij beiguschees, noslahpuschi bes uhdens. Gan wehrschus daschureis laide wakkä, lai paschi eet apkahrt, uhdens melkedami; bet tee nekur uhdensi ne dabbujuschi, nahze tapat at- pakka. Nekahda kohka nedf kruhmina ne re- dseja, kur warretu pakrehfli dabbuht. Kar- stas smiltis bij jagult appakfch wahgeem, jo zitta pakrehsla ne bij. Behrni raudaja un brehze pehz uhdens, missionara seewa trihs reises nogihbe, ta bij istwihku; meita wissu deenu bes atjehga gulleja. Wehrschis ir tohs weenus wahgus wairs ne spehje aisswilkt. Tad missionars neko zittu wairs ne sinnadams darriht, wakkä pehz faules noreetefchanas

ar teem laudim, kas wehl spehje, kahjam taisijahs us zellu; zitti ar lohpeem bij japa- mett turpat tuksnesi, kamehr paligu dabbuhs. Gan ikkats warreja dohmaht, ka laikam us nahwi ja-eet, to ween ne sinnaja, woi no swehreem tilks saplohsiti, woi tapat ar flah- pehm noslahps. Bet, ko darriht? Tilpat jawelkabs prohjam, kamehr spehje, tehwis pats preefchä, sawä firdi noskummis luhgdamis Deewu, behrni pakka raudadami, un ar- ween faulkadi: mihtais Jesus, dohd mums jel uhdeni! Gan ir zitti to paschi ar kluffu nopuschanu luhdse, affaras no azzim flauzi- dami. Ta wilkabs un wilkabs zauru nakti noskummuschi un nogurruschi. Bet tas Kungs to behrnu luhgchanas un to zittu nopuschanas gan dsirdeja. — Ar reisi, — raugi, kas tur par nakti naht pretti no Betanias pusses ar leeleem wesumeem? Bij laudis ar wehr- scheem, un par leelu laimi kristiti laudis, kam bij uhdens papilnam lihds. Tee sawu is- twihku; brahlu behdas redsedami, teem dewe wissu, kas wajjadseja. Ak, taru pree- ku! Ka nu wissi dschere un padsehruschi ar preeka assarahm Deewam pateize! Nu ar teem jauneem wehrschem gan atkal warreja tilt us preefchu. Bet faule atkal bij uslektuse, kar- stums atkal speede, un lai gan jaw bij pa- dsehruschi, arween wehl jo wairak gribbejahs dsert un uhdens wairs ne bij. Tad atkal par laimi kahds Buschmannis nahze no Betanias, tas arr bij dsirdejis, ka missionars nahkoht un preezadamees gahje pretti. Scho nu lu- dse woi ne warretu uhdensi dabbuht, ko dsert, un schis arr tuhliht tezziaus aisskrehjis, par kahdu stundu atnahk ar diwi spanneem uhdens. Nu wissas behdas bij beigtas, jo drihs arr jaw tikkai gallä Betaniä, kur nu atkal warreja atspirgt un ar wisseem kristiteem brahlem kohpa preezatees par sawa Kunga Jesus pestifchanu.

G. S—g.